

ישראל

אל, נצור את מלכת הכביש!

בסוף השבוע שעבר חשה דיונוג' מ' שמועה שעברה מפה לאוזן: "שמעת? לא קיבלו את מלכת הכביש לקאן! גולן נסע לשם, כדי להציל את המצב. טוב לו. כך מגיע לו!"

אהבת חברים למיקצוע אופיינית. כשאין מבקרים בסביבה כדי לירות בהם, תמיד טוב לשפוך מעט רעל על הקונקורנציה. היו אפילו שסיפרו על מסיבות ההחלחה של כל מיני מתגוררים, אשר עלו על כי גל הבמאי וגם אותם ששלחו אותו לפסטיבל (ועדה בין-משרדית של מדינת ישראל) זכו לסטירת-לחי כל-כך מצלצלת.

ואמנם, צדקו כל השמועות. מלכת הכביש טרם נתקבלה בפסטיבל קאן. אבל שכחו הרכיילים מילה אחת: עדיין. ועדת הפסטיבל תראה את עלילות מרגלית היצאנית רק השבוע, ואז תחליט אם לקבלה או לא.

גולן בפאריס. מעיד הבמאי מנחם גור, לא שזאמנם נסע לפאריס, כשנסתבר לו שטרם נקבע מועד להקרנת סרטו בפני הועדה שם, אבל חזר לתל-אביב בלילה הסדר: "אמת הוא שמלכת הכביש נתקלה בחתים בדרכה לקאן, ואפילו באדישות מוחלטת של מנהל הפסטיבל, פאבר לה-בריה, שהתחמק מלהיפגש איתי ככל שביקשתי."

אלא שפסטיבל קאן השנה נושא אופי מיוחד: לרגל השנה ה-25 לקיומו החליט, כנראה, המושלם בכיפה, ובראשם לה-בריה, שהוא מעין דיקטטור, להחזיר לפסטיבל, שהתמסחר והתדרדר בשנים האחרונות, את יוקרתו. זאת אומרת: להפוך אותו למין פסטיבל אוונגארדי-אמנותי דוגמת ונציה.

"אפילו הצרפתים, שהגישו סרטים לפסטיבל, נתקלו בקשיים. עד כה הודיעה הלה הפסטיבל כי קיבלה רק את סרטו של ז'אק טאטי (גרפיטי). טאטי לא סיים עדיין את ההסרטה, ובמאים אחרים, שכבר סיימו את סרטיהם, קיבלו זאת כעלבון מתגורר."

פטרית לחי. בינתיים הראתי את מלכת הכביש לכמה מבקרים ועיתונאים צרפתיים, באולם ההקרנה של קלוד ללוש. כך למ אחת, ביניהם מבקריה הקולנוע של לה-מונד ופראנס סואר, הביעו אמנם כמה הסתייגויות מן הסרט, אבל טענו שזה הטוב בסרטים הישראליים שראו עד היום."

אם לא יתקבל מלכת הכביש בקאן, תהיה זו סטירת-לחי לא רק לגולן, ולחעדה ששלחה אותו, אלא לישראל עצמה. יש לו שיתוב לקבל סרט המייצג מדינה, יש לו השלכות מדיניות יותר מאשר אמנותיות. וקאן ראתה כבר דברים גרועים יותר מ"מלכת הכביש".

צנזורה

זקני ציון

במלכות העירוס

הסרט מלכות העירוס הוא מוצר יחני דובר אנגלית, מן הפחות משובחים ש'

אלמגור ב"מלכת הכביש" ברגמן, ויסקונטי וגולן

למען סערה

פוטוגנית

בתו של רייאן (צפון, תל-אביב; ארצות-הברית) — הפקה שבחרה כל פרט ופרט במלקחיים סטריליות: הבמאי מנוסה בסרטים סוגרי-קופות, דיוויד לין, התסריטאי שלו, לא פחות ידוע, רוברט בולט (המחזאי של "אדם לכל עת"), השחקנים (שרה מיילס, רוברט מיצ'ם, טרוור הווארד, ג'ון מילס, ליאו מקקרו) — כולם נמנים על השורה הראשונה, והצלם פרדי יאנג ליווה כבו את לין במיצועים הקולנועיים המרשימים ביותר שלו — ד"ר ז'ורואנו (הורנס איש-ערב).

כל נוף אירי המופיע בסרט אינו סתם פיסת-שדה באירלנד, כי אם תוצאה של חיפושים ארוכים. כל זווית-צילום נבחרה בקפידה.

אשר לסצינת השיא של הסרט, העברת ארגונישק בליל-סופה, העיד על כך הבמאי בעצמו כי הוא והצוות המתניו לסערה די משכנעת במשך ארבע שנים תמימות.

חבל רק שבמסגרת כל ההכנות המדוקדקות, שכחו להמציא סיפור שיוכל לעמוד נוכח סערה פוטוגנית כל-כך. אהבותיה של רוזי רייאן, בתו של פונדקאי בכפר אירי קטן, בתחילת המאה, הנישאת למורה הכפר ובוגדת בו עם קצין אנגלי יפה-תואר ומתוסבך, מספיקות אולי לסרט אינטימי קטן, אבל בוודאי לא ל"גולית" שהוציא לין מתחת ידיו.

ואיש אל ישלה את עצמו בקשר לנושא הסרט. אמנם, המרידות הלאומניות שקדמו לעצמאותה של אירלנד מופיעות כאן כתזכירים מפעם לפעם, אבל הסרט הוא, בסופו של דבר, סיפור אהבה ותו לא, סיפור אהבה

דברי הימים

של צ'ארלי

האיש המצחיק ביותר ב-עולם (פיס, תל-אביב; ארצות-הברית) — הכוונה, כמובן, לי-

צ'ארלי צ'אפלין, אבל זהו צ'אפלין בלתי-שגורתי. כי שלא כמקובל בסרטי-אוספים ממין זה, המציגים בדרך כלל כמה קטעים הנבחרים בשרירות-לב ובליווי קריינות מופקד, סרט זה הוא ניסיון מעניין לעקוב ברצינות אחרי תחילת הקריירה של מי שנחשב לגדול גאוני האמנות השביעית. הקריינות מופקדת, הפעם, בידי דוגלס פייר-בנקס הבן, בנו של מי שיסד יחד עם צ'אפלין את "יונייטד ארטיסטים".

הסרט עוקב אחרי הנער צ'ארלס ספנסר צ'אפלין, החל בימים הרזים בלונדון, כאשר הריוח לחמו כשחקן בגיל שמונה, דרך עלייתו לגדולה בתיאטרון הוודוויל, אחרי סרטיו הראשונים, טרם יצר את דמותו הבלתי-נשכחת של היחפן הנצחי, סכסוכיו השונים עם במאים וחברים לעבודה, ודרך כל אלה — כיצד השפיע כל אחד מן השלבים האלה על התפתחותו האישית של צ'אפלין האמן.

ואם היה למישהו ספק בעניין, הרי בא האיש המצחיק ביותר בעולם ומוכיח כי מה שחשוב בקולנוע הוא בכל זאת מה שמתרחש לפני המצלמה, ולא ההתחכמויות הטכניות של מי שעומד מאחוריה. חוש התיזמון הנפלא, ההמצאות הקומיות הרודפות זו את זו במהירות מסחררת, ומתחת הדמיון האנושי אל גבול האבסורד, הם סימני-ההיכר של כל הקומדידות האילומות הטובות.

אולם לכל אלה הוסיף צ'אפלין את המימדים המיוחדים שלו: לעג גלוי לכל הרשויות, התפרצויות אלימות מטור-

שרה מיילס: אהבה ארוכה

ההולך לאיבוד בים של מרכיבים רבים ומיותרים, שנועדו כאילו לרוממו מעל סיפור-אהבה של שבועון נשים, שכזה הוא בדיוק.

חטא הוא שלא להודות בדברים היפים שיש בסרט, כמו אותה סערה מפורסמת, שכמוה בגבהים ובגווניו לא ראה בד הקולנוע, או ציטוטים-אהבה ביער סבוך ירוק ונוצץ, או, סצנה יוצאת-דופן — כשבני-הכפר לועגים לאידיעות המקומי המתחזה כקצין האנגלי. אמת, ישנם דברים יפים לעיניים, אבל כאשר זה צריך לקחת שלוש שעות כדי לראותם, מתעייפות גם העיניים הבריאות ביותר.

צ'ארלס ספנסר צ'אפלין: ההתחלה

פוט, בהן הוא נוקם את נקמת כל האנשים הקטנים במנגנונים הענקיים. וככל שהתבגר, התגברה בו תחושת-בידודות ורצון, שלא הוגשמה לפרוץ את חומותיה המזהירות. סיפור הסרט נגמר בדיוק במקום בו מתחילה תהילתו הרשמית בסרטיו הגדולים. ואין בכך פלא, היות וצ'אפלין אינו מרשה לאיש להשתמש בחומר מתוך סרטים אלה. גם כך, יש כאן חומר מעניין למכביר, ואפילו נדיר. למשל, אפשר לראות כאן כמה נסיונות-נפל לחקות את צ'אפלין, ביניהם בולט ניסיון יפאני אחד.

סיפור על רצונה של יצאנית לחזור ולשקם את חייה, ועל החברה שאינה מאפשרת לה לעשות זאת. גילה אלמגור משכנעת בכמה מעמדים, ויהודה ברקן משכנע לאורך כל הדרך. המיגרעת: הגזמות בבימוי ונטייה להדהים בכל מחיר.

ירושלים

מ.א.ש. (אוריון, ארצות-הברית) — מי שמסוגל להתבונן ברצינות בגחיות מוטטות בהליקופטרים בשיטת הסרט הנע, סופו לה' גיע לבית המשוגעים. הדרך היחידה להתגורר נן בפני האבסורד שבלוחמה היא הצחק. זוהי מסקנת הבמאי והשחקנים (אליז גולד, דונלד סאתרלנד), בתיאור החי בית-חולים צבאי בשדה.

חיפה

הבריחה הגדולה (מאי, ארצות-הברית) — סטיב מקוויין על אופנוע ועם כדור ביד, צירלס ברונסון חופר ביד שרירית, והבורה גברים משכנעת ומשעשעת בסיפור בריחה ממחנה-שבויים.

תדרין

תל-אביב

*** רפיסי חיים (סטודיו, ארצות-הברית) — תיסכולו של המשכיל הי-אמריקאי, שאינו מוצא את מקומו המתאים בחברה, בסרט רגיש ומעניין, משוחק להפ' ליא עלידי ג'ק ניקולסון בתפקיד הראשי.

*** המעגל האדום (פאר, צרפת) — סרט משובה, המטפל לכאורה כי סיפור שוד נועז, אבל משקף בעצם את דעתו של הבמאי, מלחיל, על מהות הצדק, ועל חוסר היישע של האדם. מישחק, בימוי, צילום — הכל ראוי לפרס. * * * מלכת-הכביש (הוד, ישראל) —